

Studentaktiv lærerutdanning som tillitsprang

Hvordan opplever studentene ansvaret for å innhente smådata fra praksis og diskutere dem på workshop med praksislærere, rektorer og faglærere fra universitetet?

SFPU-sluttseminar:

Campus Vestfold. 26. november A1-32

Introduksjon

Artikkelen handler om hvordan studentene opplever å forske på egen praksis, og hvordan de opplever å sette agenda for undervisningen på lærerutdanningen gjennom presentasjoner av case på en workshop der casen skal diskuteres av studenter, skoleledere, praksislærere og faglærere i en likeverdig samhandling.

Forsknings spørsmål 1: Hvordan opplever de å få tillit til selv å samle inn smådata?

Forsknings spørsmål 2: Opplever de workshop'en som en meningsfull og likverdig arena for å diskutere smådataene sine?

Forsknings spørsmål 3: Opplever de at praksisoppgaven blir mer relevant for fremtidig læreryrke når de samler inn og arbeider med smådata i workshop?

Analyse og funn

Analysene i artikkelen handler om å se på hva studentene har sagt, tolke sitater fra brevene og se dem ut fra helheten i narrativet som er skrevet, for å skape forståelse av hva studentene har forsøkt å formidle.

Studentene rapporterer at de opplever:

-å bli tildelt ansvar, og at friheten er stor når de skal ut å samle inn smådata.

-innsamling av smådata gjør praksisoppgaven mer meningsfull i form av å være mer relevant for læringsprosesser og hva de trenger i læreryrket.

- Diskusjonene på workshop gjør at de får mer komplekse forståelser av hva som skjer, gjennom å få flere aktørperspektiver.

- Både teori og praksis eksemplet oppleves som mer begripelig og studentene tenker at denne måten å jobbe på vil gjøre praksis mer håndterbar.

«Det var veldig interessant å samle både studenter, lærere fra USN, rektor og praksislærere. Her får vi mange ulike synsvinkler på problemstillingene, og mye god refleksjon. [...] Det virker som alle synes problemstillingen var relevant, og gjennkjennbar i mange sammenhenger. Komplexiteten av problemstillingen ble løftet frem, men vi kom likevel frem til noen felles forståelser for utfordringene vi har sett i praksis. Vi klarte å diskutere oss frem til ulike tiltak som vi som lærere kan sette i gang for å arbeide med problemstillingene i praksis. Det vi opplever som er svært viktig er at vi får ulike perspektiver, og at det vi tar opp er relevant og viktig i dagens skole (Student 9, vår 2024).

Teoretisk rammeverk

Studentaktiv undervisning handler om å gi studentene tillit til at de kan forske frem gode data fra egen praksis, at de kan velge ut relevante data for et case som kan presenteres og sette agenda for undervisningen.

I finsk lærerutdanning har integrasjon av smådata i lærerutdanningen bidratt til en mer praksis- og forskningsorientert læreprofesjon (Andersen m.fl. 2017, Sahberg 2018). Smådata beskrives som den presise, tilgjengelige, mangfoldige, nære og meningsfulle informasjon som kommer fram når eksempelvis lærere knytter sin kunnskap om elevers læring sammen med sine egne og kollegers erfaringer med elever, undervisningsoppgaver og annen betydningsfull hverdagskontekst for læring (Sahlberg 2018). Hva skjer når studentene gis makt (Bernstein, 2000) til å bestemme deler av lærerutdanningens innhold? Bidrar dette tillitspranget til at undervisningen blir mer meningsfull, og gjør praksis mer begripelig og håndgripelig for studentene (Antonovsky, 1987)?

Tillit og koherens

Man kan argumentere med at tillit kan bidra til opplevelse av koherens, for eksempel gjennom studentdrevet læring

Tillit reduserer kompleksiteten slik at vi får en opplevelse av å forstå vår komplekse omverden

Når tillit reduserer omverdenens uendelige muligheter til et valg mellom to muligheter, blir vår omverden mulig å håndtere

Når tillit reduserer kompleksiteten vil jeg kunne oppleve at omverden gir mening i forhold til mine erfaringer og min virkelighet

Drøfting

Studentaktiv undervisning handler om mer enn å jobbe med case. Undervisning der studentenes vises tillit ved at de får en aktiv forskerrolle er viktig for opplevelse av koherens.

Når studentene tas på alvor, nettopp i det at dataene de samler inn brukes både som hovedinnhold i utdanningen og som grunnlag for skoleutvikling på skolene, vil bidra til at studentene og praksisfeltet (Kapittel 4) har en opplevelse av sammenheng og relevans mellom utdanning og praksis. Dette innebærer at diskusjonen om hvem som skal velge hvilken kunnskap som er relevant og sentral (Bernstein, 2000, s. 124) er viktig for å skape en utdanning som oppleves som relevant for å bli fremtidige lærere. Når teoriene settes inn i selvopplevde situasjoner blir de mer begripelige og håndterbare, og studentene opplever i større grad å være forberedt til å bruke dem til å forstå og håndtere lignende situasjoner bedre. Det å oppleve casene i praksis ser ut til å være sentralt. Samtidig, når man på lærerutdanningen skal bruke teorier for å forstå praksis, som i sin natur er hyperkompleks, må man ha fokus på å ikke bare lære seg enkeltteoriene, men også å kunne sette disse sammen til økende komplekse forståelser av casene. Studentene opplever også at case som de har utledet av egne smådata krever en tverrfaglig forståelse som gjør at de i større grad ser sammenhengen mellom fagene i lærerutdanningen.

Metodologi

Dataene artikkelen bygger på er fra en brevundersøkelse blant alle studentene som har vært med på SFPU som prosjekt i andre og tredje året av prosjektet. Det er en del av et større casedesign med flere metoder, som skal evaluere gjennomføringen av SFPU-prosjektet.

Brev er en kvalitativ metode for innsamling av data, der man på samme tid som man kan få rike data og samle inn fra flere respondenter enn man med samme ressurser vil fra gjennom intervjuer (Sjøbakken, 2017). Dette gav oss muligheten til å få data fra alle deltagerne. Alle studenter som deltok i innsamling av smådata og diskusjoner på workshop er valgt som respondenter på brevene. Brevene hadde spørsmål om hvordan studentene opplevde prosessen med innsamling av smådata i praksis, hvordan de opplevde relevansen av utdanningen dette semesteret og om de opplevde å bli mer forberedt som fremtidige lærere.

Hvordan opplevde og vurderer dere arbeidet med praksisoppgaven / smådata i praksisen deres?

Antall svar: 15

Svar

Vi ble informert på forhånd at vi skulle samle inn smådata sånn generelt, men når vi kommer tilbake fra praksis får vi beskjed om at vi må ha tema på plass og at vi burde ha samlet inn data på den og den måten (f.eks. intervju med elevene).

Det var veldig spennende og skulle være veldig bevisst på å observere og loggføre. Da hadde jeg flere ting som jeg reflekterte over mot slutten av dagen. Jeg tror det ikke var så hensiktsmessig å skrive logg hver eneste dag. Det var flere dager hvor det falt veldig overfladisk ut, og det egentlig ikke kom noe produktivt fram i loggen. Dette falt derfor litt unødvendig ut i en ellers travelt praksis hverdag.

Jeg opplevde det som veldig lærerik. Vi fikk gode tilbakemeldinger fra de andre og fikk drøftet sammen som gruppe.

Jeg syntes det var veldig lærerik å knytte teori med praksis. Det var veldig lærerik å lytte til og samtale med andre fagutdannede om oppgaven å få nye refleksjoner og tanker

Vi opplevde denne oppgaven som veldig relevant. Når vi fikk observere og velge en case selv var det lett å samle inn smådata. Oppgaven var tydelig, og vi fikk god veiledning fra PEL-lærer, praksislærer og skolen som gjorde oppgaven lett å gjennomføre. Tidligere så har vi ofte fått en oppgave som vi har prøvd å presse inn i praksis: Det var veldig deilig å slippe dette, men heller ta opp noe som vi observerer og syntes er interessant selv

Diskusjonene ble veldig meningsfulle og relevante. Vi delte ut ikke en eller to meningsfulle svar, men presenterte tilfeller i

Konklusjon/Implikasjon

Kritisk evaluering av tilbakemelding fra flere kilder. Multimodal kommunikasjon i den virkelige verden. KI assistert formativ vurdering

Å jobbe med case som studentene har forsket frem selv fra egen praksis, og den opplevelsen de har av å bli tatt på alvor som forskere, bidrar til at de både opplever undervisningen som mer meningsfull, og til at de i større grad utvikler komplekse faglige og tverrfaglige forståelser av praksis. Inn i dette har undervisningen bestående av diskusjoner av casene med skoleledere, praksislærere, faglærere og andre studenter også vært avgjørende for studentenes komplekse forståelse.

«Det var fint at man fikk reflektert over at det er forskjellig. Alle mennesker er forskjellige, alle klasser er forskjellige. Noe som funker hos dere kan ikke funke hos deg. Og det gjør det bare enda mer interessant. [...] Og at det kan hjelpe meg til å stå litt stødere i valget jeg tar. Selv om den læreren kanskje ikke gjør det i hel klasse, så har jeg mine grunner til å dele klassen på den og den måten. [...] Så det var kanskje ikke meningen at vi skulle komme frem til et svar akkurat, i hvert fall ikke i den casen. Så det var kanskje fint å se at det ikke er noen endelig løsning på alt, men at dette er en veldig kompleks case (Student 10, 2024).